

Отже, політична система суспільства покликана відображати різноманітні інтереси соціальних груп, які безпосередньо або через свої організації і рухи роблять вплив на державну владу.

Сьогодні ж Україна тільки починає розбудову своєї нової політичної системи суспільства – системи демократичної діяльності й відносин, правових гарантій та культури політичної відповідальності всіх суб'єктів демократичного процесу.

Література

1. Шляхтун П. П. Політологія (Теорія та історія політичної науки): Підручник для студентів вищих навчальних закладів / П. Шляхтун. – К.: Либідь, 2010. – С. 220.
2. Скакун О. Ф. Теорія держави і права (Енциклопедичний курс): Підруч. / О. Ф. Скакун – Х.: Еспада, 2006. – 776 с.
3. Ведерніков Ю. А. Теорія держави і права: Навч. посіб. / Ю. А. Ведерніков, В. С. Грегул. – 4-те вид., доп. і переробл. – К.: Центр навчальної літератури, 2005. – 224 с.

УДК 342.813«312» (043.2)

Руденко О. Ю., студентка,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шуст Н. Б., д.соц.н., професор

ОСОБЛИВОСТІ СУЧАСНОЇ ПРАВОВОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Становлення України як демократичної, соціально-правової держави, формування засад громадянського суспільства, розвиток міжнародних відносин пов'язані із загальною потребою підвищення правової культури населення нашої держави. Тому Україна в рамках загальнонаціональних програм створює всі необхідні умови для надання громадянам необхідних знань, умінь та навичок для реалізації їх законних прав, свобод та інтересів. В умовах розвитку людино центристських принципів демократії саме правова освіта є найважливішим чинником розвитку активної громадської позиції особи та становлення громадянського суспільства, кінцевою метою чого є гармонізація відносин громадян і держави, владними структурами, політичними партіями, громадськими рухами тощо.

З метою підвищення рівня правової освіти населення, створення належних умов для набуття громадянами правових знань, а також забезпечення їх конституційного права знати свої права і обов'язки Указом Президента України від 18.01.2001 затверджена Національна програма

правової освіти населення. Метою Програми є підвищення загального рівня правової культури та вдосконалення системи правової освіти населення, набуття громадянами необхідного рівня правових знань, формування у них поваги до права [2]. Найбажанішим результатом правової освіти можна вважати досягнення такого рівня правосвідомості, коли кожен член суспільства дотримувався б соціальних правил поведінки та правових норм виключно завдяки внутрішній потребі, власним переконанням, а не під страхом примусу.

Сучасний етап правового розвитку позначений новими тенденціями у правовому навчанні. Їхніми особливостями є: практично орієнтований підхід у викладанні змісту правових курсів, урахування соціального досвіду громадян, що беруть участь у різних правовідносинах у реальному житті, формування активної громадської позиції особи, повага до прав людини та до норм міжнародного права, забезпечення необхідного рівня юридичної грамотності особи, вирішення питань професійної орієнтації [5].

Серед спрямувань правової освіти можна виділити наступні: правова освіта й правове виховання молоді; правова самоосвіта; правова освіта органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування, державних службовців.

Правова освіта є обов'язковим елементом навчально-виховного процесу в усіх навчальних закладах та закладах післядипломної освіти. На початковому етапі становлення особистості особливої уваги потребують питання превентивного виховання дітей, формування у них патріотичних відчуттів та підготовка молоді до дорослого, сімейного життя [3]. У процесі навчання у професійних навчально-виховних, вищих навчальних закладах, закладах підвищення кваліфікації та перепідготовки кадрів здійснюється широка позакласна і поза аудиторна право виховна робота, до якої залучаються практикуючі юристи, вчені-юристи, працівники правоохоронних органів, інші фахівці. Правова освіта як система навчально-виховних заходів існує поряд із іншими гуманітарними науками і поєднує в собі дані педагогіки та правових наук, тому вирішення проблем юридичної педагогіки є актуальною проблемою.

Самоосвіта громадян з питань права і держави є складовою частиною правової освіти на основі гарантованого Конституцією права громадян на України на інформацію [1]. Умовами для отримання кваліфікованої правової інформації є створення спеціальних правових телевізійних і радіомовних передач, випусків, журналів, через які громадяни систематично отримують інформацію про прийняті законодавчі та інші нормативні правові акти, діяльність органів законодавчої, виконавчої та судової влади, стан правопорядку, боротьбу із правопорушеннями, їх профілактику тощо.

В культурно-виховних установах, на підприємствах, організаціях, при громадських об'єднаннях організуються юридичні консультації на громадських засадах, центри правової допомоги, університети правових знань, лекторії, кінолекторії, проводяться виставки юридичної літератури, читацькі конференції та інші заходи [4].

В умовах проведення адміністративної реформи в Україні актуальним є питання правової освіти посадових осіб органів виконавчої влади, органів місцевого самоврядування і державних службовців. Перепідготовка та підвищення кваліфікації державних службовців та посадових осіб місцевого самоврядування відповідно до закону є обов'язковим та безперервним процесом, що спрямований на оновлення знань, умінь та навичок, необхідних для виконання службових обов'язків. Основними видами підвищення кваліфікації державних службовців є: навчання за професійними програмами підвищення кваліфікації державних службовців; тематичні постійно діючі семінари; спеціалізовані короткострокові навчальні курси; тематичні короткострокові семінари, зокрема тренінги; самостійне навчання (самоосвіта), зокрема участь у щорічному Всеукраїнському конкурсі «Кращий державний службовець»; стажування в органах, на які поширюється чинність Закону України «Про державну службу», а також за кордоном [3].

Отже, на даному етапі розвитку громадянського суспільства в Україні актуальними є практично-зорієнтовані, соціально-адаптовані, розраховані на всі верстви населення заходи право освітнього впливу. Дуже важливим залишається питання перепідготовки та підвищення кваліфікації посадових осіб державних та місцевих органів та державних службовців. Передбачається подальше вдосконалення законодавства у сфері правової освіти відповідно до потреб суспільного розвитку.

Література

1. Конституція України № 254к/96-ВР Закон від 28.06.1996 Редакція від 02.03.2014 [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал ВРУ. – Режим доступу <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/254к/96-вр> (Дата звернення 16.03.2014)

2. Указ Президента України «Про національну програму освіти населення» № 992/2001 18.10.2001 Прийняття від 18.10.2001 // Офіційний веб-портал ВРУ. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/992/2001> (Дата звернення 16.03.2014)

3. Про методичні рекомендації з питань організації виховної роботи у навчальних закладах у 2013/2014 навчальному році Лист МОН № 1/9-480 від 08.07.2013 року // Osvita.ua. [Електронний ресурс]. – Режим доступу http://osvita.ua/legislation/Ser_osv/36528/

4. Гусарев С. Д. Юридична деонтологія: навчальний посібник / С. Д. Гусарев. – 2002. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.ws/16011013/pravo/osoblivosti_pravovoyi_osviti_ukrayini

5. Оніщенко Н. Правова освіченість у контексті рівнів правової освіти / Н. Оніщенко // Віче. – 2012 – № 23. [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://www.viche.info/journal/3413/>

УДК 342.3 (043.2)

Тимофєєв Д. Ю., студент,
Юридичний інститут,
Національний авіаційний університет, м. Київ
Науковий керівник: Шуст Н. Б., д.соц.н., професор

ФІЛОСОФІЯ ВЛАДИ

Кожен з нас є залежним від когось і хтось є залежним від нас, «залежність» – це мабуть невелика плата за свою ланку в сучасному суспільстві. Як компенсацію за втрату частини своєї свободи, у зв'язку з «залежністю» від інших членів суспільства, ми отримуємо можливість користуватися благами (законами, правами, моральними та соціальними нормами) тієї соціальної системи до якої належимо. Але не будемо забувати, що «залежність» породжує таке поняття влади одних над іншими.

Поняття «влада» народилося ще у Давній Греції. Його появу пов'язують із виникненням необхідності регулювати взаємостосунки між громадянами та досягнення згоди між ними. Звідти з'являється влада, як насильницька діяльність, спрямована на захист тих або інших суб'єктів і така, яка має регулюючу дію на людей.

Розглянемо детальніше це поняття крізь призму правового та філософського вчення, тобто спробуємо пізнати його суть для кожного з нас. На мою думку, його слід розділити на 4 основні для правової науки аспекти, а саме:

1) «влада» – це право або можливість керувати, розпоряджатися чимось або кимось (будь-якими засобами впливу);

2) «влада» – це політичне панування, що реалізується шляхом реалізації політичного устрою певного суспільства;

3) «влада» – державна влада, а саме система відносин панування і підкорення між суб'єктами, яка спирається на державний примус;

4) «влада» – військова влада ґрунтується на силовій перевазі сторін (панівної та підкореної).

У сучасній політичній філософії аналіз категорій влади ведеться у п'яти напрямках: влада, як характеристика індивіда, де ключовим моментом є мотивація влади, а сутність влади закладена у природі людини. Така влада